

Łukasz KWIATEK
Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych

HISTORIA CENTRUM KOPERNIKA BADAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH W KRAKOWIE

W marcu 2008 roku ksiądz profesor Michał Heller został ogłoszony laureatem Nagrody Templetona, którą zdecydował się w całości przeznaczyć na założenie nowego ośrodka naukowego w Krakowie — Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych. W czerwcu tego samego roku senaty Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II uchwaliły projekt stworzenia Centrum, jako jednostki wspólnej obu uczelni. 10 lipca podpisano porozumienie, a we wrześniu zatwierdzono statut nowego ośrodka badań. Uroczysta inauguracja działalności Centrum Kopernika miała miejsce 2 października 2008 roku w Collegium Maius UJ, podczas której Michał Heller — pierwszy dyrektor Centrum Kopernika — oraz Ich Magnificencje ksiądz profesor Jan Dyduch, Rektor UPJPII, i profesor Karol Musioł, Rektor UJ, oraz Charles Harper, wiceprezes Fundacji Templetona, przedstawili idee, cele i plany nowej jednostki badawczej. Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych oficjalnie stało się faktem.

Ale historyczne korzenie tego ośrodka sięgają o wiele głębiej...

PRAHISTORIA, SEMINARIA INTERDYSCYPLINARNE I OBI

Tradycja prowadzenia refleksji filozoficznej w kontekście nauk przyrodniczych sięga w Krakowie końca XIX wieku. Przed ponad stu laty uczeni tacy jak Władysław Heinrich i Tadeusz Garbowski, wraz ze

swoimi uczniami i kontynuatorami — Joachimem Metellmannem, Leonem Chwistkiem, Bolesławem Gaweckim — analizowali wątki filozoficzne, które napotykali w teoriach naukowych. Również w ramach tzw. Koła Krakowskiego, które z inicjatywy Jana Łukasiewicza tworzyli Józef Maria Bocheński, Jan Salamucha, Jan Drewnowski i Bolesław Sobociński, dyskutowano na temat zagadnień z pogranicza nauki, logiki, filozofii i teologii.

W latach 70-tych i 80-tych ubiegłego stulecia, w siedzibie arcybiskupów krakowskich przy ul. Franciszkańskiej 3, a następnie w byłym klasztorze Augustianów na ul. Augustiańskiej 7, w pierwszy piątek po 15-tym każdego miesiąca odbywały się interdyscyplinarne seminaria, z których każde gromadziło dziesiątki (w okresie świetności nawet ponad dwieście) osób — krakowskich naukowców oraz gości przybywających z całej Polski i z zagranicy. Podczas zjazdów dyskutowano na najróżniejsze tematy z pogranicza nauk empirycznych oraz filozofii. Po upadku komunizmu i zmianie miejsca spotkań seminaria umarły śmiercią naturalną, ale zainteresowanie problematyką filozoficzną w kontekście nauk empirycznych nie wygasło, zmieniła się jedynie forma działalności. Przyroda nie toleruje pustki — ze stałych, choć nieformalnych spotkań seminaryjnych i nieregularnych sympozjów spontanicznie ewoluował bardziej zinstytucjonalizowany Ośrodek Studiów Interdyscyplinarnych. Z czasem „z konieczności” przemianowany na Ośrodek Badań Interdyscyplinarnych. Ówczesnemu prodziekanowi Wydziału Filozoficznego Papieskiej Akademii Teologicznej, śp. Józefowi Życińskiemu, udało się zdobyć pieczętkę dla Ośrodka, co w tamtych czasach było sporym przedsięwzięciem, ale w skutek pomyłki widniała na niej trochę inna nazwa. Jak wspomina Michał Heller — łatwiej było wtedy zmienić nazwę instytucji, niż zamówić nową pieczętkę. W dodatku nowa nazwa wszystkim przypadła do gustu¹.

Członkowie OBI, początkowo nie zdając sobie z tego sprawy, stali się duchowymi kontynuatorami sięgającej czasów Garbowskiego i Metellmanna specyficznej krakowskiej tradycji prowadzenia refleksji filozoficznej w ścisłym kontakcie z naukami. Myślą przewodnią

¹Fascynująca historia Ośrodka Badań Interdyscyplinarnych została opisana w 25. numerze czasopisma *Zagadnienia filozoficzne w nauce*

OBI jest hasło „filozofia w nauce”. Badania historyczne, prowadzone również w ramach OBI, pokazały, że ten sam typ myślenia spotykany był w krakowskim środowisku intelektualnym bez mała dziesięć dekad przed tym, jak Karol Wojtyła, ówczesny arcybiskup metropolita krakowski, zaprosił na Franciszkańską 3 uczestników pierwszych seminariów interdyscyplinarnych.

Ośrodek Badań Interdyscyplinarnych, afiliowany przy ówczesnej Papieskiej Akademii Teologicznej, prężnie rozwijał swoją działalność, a zawarte w nazwie określenie „badania interdyscyplinarne” nie okazało się pustym hasłem, pozbawionym pokrycia w rzeczywistości. Przedmiotem analiz członków OBI stały się filozoficzne implikacje teorii fizycznych i matematycznych, zagadnienia związane z teorią ewolucji, odkrycia i metody święcącej coraz większe triumfy neurobiologii. Tematy badań sugerowała również historia nauki, podkreślająca doniosłość zagadnień z zakresu nauka — teologia. Przy współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Polską Akademią Umiejętności, OBI organizował sympozja i konferencje naukowe, m.in. zapoczątkowaną w 1992 roku serię Krakowskich Konferencji Metodologicznych; wydawał monografie i czasopisma naukowe, takie jak *Zagadnienia Filozoficzne w Nauce* i *Semina Scientiarum*.

Po pewnym czasie ambicje zaczęły przerastać organizacyjne możliwości Ośrodka, a jego członkowie zaczęli marzyć o powołaniu do życia nowej, bardziej sformalizowanej instytucji. Wielkie znaczenie dla przyszłości krakowskiego środowiska filozoficznego miał fakt, że gorącym zwolennikiem dynamicznego rozwoju działalności OBI, również na inne kraje Europy Środkowo-Wschodniej, okazał się Charles Harper z Fundacji Templetona.

W 2007 roku ambitne plany zaczęły nabierać kształtów. Kilka miesięcy po XI Krakowskiej Konferencji Metodologicznej, podczas której żywo omawiano przyszłość OBI, ustanowiony został „Komitet Wykonawczy”, w skład którego weszli: Jego Magnificencja Karol Musioł, Rektor UJ, Michał Heller — Dyrektor OBI, profesor Andrzej Pelczar, profesor Jan Kozłowski, ksiądz profesor Stanisław Wszolek — dziekan Wydziału Filozoficznego UPJPII, ksiądz profesor Janusz Mączka oraz doktor Jacek Urbaniec.

Początkowe dyskusje dotyczyły formy, jaką nowa instytucja miała przybrać. Zdecydowano się na jednostkę międzyuczelnianą UJ oraz UPJPII, finansowaną z własnych środków. Za optymalną nazwę nowej instytucji, również ze względu na oczywiste związki z OBI, uznano Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych.

Uroczystość wręczenia Michałowi Hellerowi Nagrody Templetona w maju 2008 roku na gali w Londynie stała się doskonałą okazją do omówienia wizji działalności Centrum Kopernika przez samego laureata, Ich Magnificencje Rektorów UJ i UPJPII oraz przedstawicieli Fundacji Templetona, a wartość finansowa nagrody — w całości przeznaczona na Centrum Kopernika — pozwoliła na zabezpieczenie budżetu ufundowanej jednostki.

POCZĄTEK DZIAŁALNOŚCI

Podczas uroczystej inauguracji działalności Centrum Kopernika (2 X 2008, Collegium Maius UJ) przedstawiono cztery podstawowe cele nowej instytucji: 1) badania interdyscyplinarne, przede wszystkim pod kątem wzajemnych relacji teologii, filozofii i nauk przyrodniczych, w tym astronomii i kosmologii, biologii, fizyki oraz matematyki i historii nauki; 2) publikacja monografii i czasopism; 3) działalność dydaktyczna; 4) popularyzacja nauki. Członkowie Centrum Kopernika od początku z zapałem zabrali się do realizowania każdego z zadań.

W dniach 3-4 października z inicjatywy Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ oraz Wydziału Filozofii UPJPII dla uczczenia laureata Nagrody Templetona zorganizowano konferencję zatytułowaną „Czy nauka zastąpi religię?”.

Równocześnie w tym czasie zarejestrowano Fundację Centrum Kopernika, powołaną w celu wspierania działalności Centrum. Na jej czele stanęli profesor Janusz Mączka oraz mecenas Marcin Gorazda.

Opisanie pracy i osiągnięć wszystkich osób zaangażowanych w działalność Centrum Kopernika wymagałoby dokonania poważnego spustoszenia w Puszczy Amazońskiej — w końcu *Zagadnienia Filozoficzne w Nauce* ukazują się drukiem. Centrum Kopernika to — już od pierwszego roku działalności — jedenaście aktywnie pracujących

grup badawczych, każda licząca od kilku do kilkunastu członków, którzy wygłaszali referaty na sympozjach, seminariach i konferencjach naukowych, brali udział w dyskusjach panelowych, prowadzili otwarte wykłady, publikowali w czasopismach naukowych i pracach zbiorowych, pisali książki, zdobywali nowe stopnie naukowe. Wyliczanie w tym miejscu efektów ich wyteżonej pracy badawczej, dydaktycznej i popularyzatorskiej nie tylko rozwścieczyłoby ekologów — co więcej, stałoby również w sprzeczności z tzw. brzytwą Okhama, zasadą zakazującą mnożenia bytów ponad konieczność. Dokładne wyliczenia stanu i dokonań wszystkich grup badawczych zostały już bowiem opublikowane w *Copernicus Center Reports*. W niniejszym tekście omawiane są wyłącznie najbardziej prestiżowe wydarzenia dotyczące Centrum Kopernika jako całości.

W pierwszym roku funkcjonowania Centrum Kopernika zapoczątkowane zostały Seminaria z Filozofii Przyrody oraz spotkania Copernicus Center Colloquium. Przy współpracy z Wyższą Szkołą Europejską im. ks. Józefa Tischnera oraz Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie przeprowadzony został cykl transmitowanych on-line, otwartych wykładów „Nauka i Wielkie Pytania”. Powstała strona internetowa (www.copernicuscenter.edu.pl) oraz blog „BioLAWgy” (www.biolawgy.wordpress.com) grupy badawczej „Biologiczne podstawy prawa i etyki”. W krakowskim klubie Piec Art w czerwcu odbyła się dyskusja panelowa „Jak być uczonym?”.

W 2009 roku przypadła 200. rocznica urodzin Karola Darwina, 150. rocznica publikacji jego dzieła *O pochodzeniu gatunków* oraz 400. rocznica skonstruowania przez Galileusza teleskopu — wydarzeń, które wpłynęły na losy całego świata. Stąd pomysł, by współorganizowana przez Centrum Kopernika XIII Krakowska Konferencja Metodologiczna odbyła się pod hasłem: „Ewolucja Wszechświata i ewolucja życia”. W trwającym dwa dni wydarzeniu (18-19 maja) udział wzięli światowej sławy naukowcy z Polski i zagranicy. Gościem honorowym był profesor Francisco J. Ayala, który zapoczątkował prestiżowy cykl wykładów Copernicus Center Lectures.

Organizatorzy różnych wydarzeń zabiegali o patronat nowego krakowskiego ośrodka badań. W 2009 roku Centrum Kopernika objęło

patronatem konferencje: „W poszukiwaniu duszy”, „Dowody ontologiczne”, „Wymiary czasu” oraz Dni Jana Pawła II w Krakowie i V Zlot Filozoficzny w Krakowie.

Pierwszy rok działania Centrum Kopernika okazał szczególnie pracowity dla jego założyciela i dyrektora, Michała Hellera. W styczniu profesor Heller uzyskał tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W ciągu roku wygłosił liczne prestiżowe wykłady w kraju (m.in. w Instytucie Fizyki Teoretycznej w Warszawie, w siedzibie metropolii warszawskiej, podczas sympozjów organizowanych przez towarzystwa astronomicznych, filozoficzne i kosmologiczne w Warszawie, Krakowie i Szczecinie) oraz za granicą (w Royal Observatory w Greenwich; w Nowym Jorku podczas Światowego Festiwalu Nauki, na Bristol University; Illinois Institute of Technology w Chicago; John Paul II Institute w Waszyngton, D.C.; Columbia University w Nowym Jorku; Roehampton University w Londynie; University College w Londynie i w siedzibie UNESCO w Paryżu). Dzięki działalności swojego założyciela Centrum Kopernika staowało się instytucją rozpoznawalną na całym świecie.

Zgodnie z oczekiwaniami rozwijała się działalność wydawnicza. Pracę Adama Olszewskiego *Teza Churcha. Kontekst historyczno-filozoficzny* zapoczątkowana została polskojęzyczna seria „Monografie Centrum Kopernika”. Pod patronatem Centrum Kopernika ukazały się kolejne książki w ramach serii „Rozprawy OBI” oraz dwa numery czasopisma *Zagadnienia Filozoficzne w Nauce*. Wydane zostały pierwsze anglojęzyczne publikacje: *The Sense of Life and the Sense of the Universe* autorstwa Michała Hellera oraz *The Double Truth Controversy. An Analytical Essay* Bartosza Brożka. Książki te inaugurowały działalność wydawniczą nowopowstałego wydawnictwa Copernicus Center Press. Centrum Kopernika stało się również współwydawcą, razem z Polską Akademią Nauk, periodyku *Studia Copernicana*.

2010 I 2011: CENTRUM KOPERNIKA NIE ZWALNIA TEMPA

Następny rok przyniósł kolejne konferencje, sympozja, publikacje i cykle wykładów, serwis internetowy na-

bierał treści, a kanał serwisu YouTube Centrum Kopernika (www.youtube.com/user/CopernicusCenter) wypełniał się materiałami wideo. Wzorowo rozwijała się współpraca Centrum Kopernika z dotychczasowymi partnerami — Polską Akademią Umiejętności, władzami uczelni macierzystych — Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II — a także z Wyższą Szkołą Europejską im. ks. Józefa Tischnera oraz Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

Wysokie zainteresowanie otwartymi wykładami przesądziło o kontynuowaniu cyklu „Nauka i Wielkie Pytania” oraz rozpoczęciu nowego — „Nauka i Religia”. Łącznie zorganizowano 35 wykładów w ramach dwóch wymienionych serii. Odbyły się dwa kolejne Copernicus Center Colloquia. Centrum Kopernika współorganizowało lub objęło patronatem również kilka seminariów lokalnych i międzynarodowych, m.in. „Causes and Tenses: Formal Perspectives”, „Game Theory and the Law”, „Istnienie Boga. Teizm, Agnostycyzm, Ateizm”. Zainteresowanie wywołała przeprowadzona w lutym dwudniowa konferencja: „Tajemnica grobu Mikołaja Kopernika. Dyskusja ekspertów”.

Centralnym wydarzeniem w 2010 roku była współorganizowana przez Centrum Kopernika dwuczęściowa konferencja „Road to Reality with Roger Penrose. Mathematics, Physics and Philosophy”, której krakowska część (20-21 V 2010) odbyła się w ramach XIV Krakowskiej Konferencji Metodologicznej. Jej gość honorowy — Sir Roger Penrose — w ramach serii Copernicus Center Lectures wygłosił cieszący się bardzo wysoką frekwencją wykład „Aeons Before the Big Bang”.

Pod imprintem Copernicus Center Press wydane zostały nowe polsko- i angielskojęzyczne książki oraz kolejne numery periodyków: *Zagadnienia Filozoficzne w Nauce* oraz *Studia Copernicana*.

Niestety, z dynamicznego rozwoju Centrum Kopernika nie było dane cieszyć się wszystkim jego wielkim entuzjazmom i wyjątkowym członkom. W tym czasie całą polską społecznością naukową wstrząsnęła śmierć dwóch wybitnych uczonych i osób od dawna związanych ze środowiskiem OBI: w maju 2010 roku zmarł profesor Andrzej Pelczar, Przewodniczący Rady Centrum Kopernika, a w lutym 2011 roku profesor Józef Życiński, arcybiskup metropolita lubelski. Pamięci nie-

odżałowanego arcybiskupa lubelskiego poświęcona została konferencja „Dzieło Niedokończone. Wokół myśli abp. Józefa Życińskiego”, zorganizowana 21 października 2011 roku przez Polską Akademię Umiejętności, Wydział Filozoficzny UPJPII oraz Centrum Kopernika.

GRANT FUNDACJI TEMPLETONA

W roku 2011 ruszyły intensywne prace nad przygotowaniem projektu badawczego „The Limits of Scientific Explanations”, o którego sfinansowanie Centrum Kopernika miało się zwrócić do Fundacji Templetona. Jednocześnie pod patronatem Centrum odbywały się gromadzące licznych gości wydarzenia naukowe, z których najważniejszym była XV Krakowska Konferencja Metodologiczna „The Emotional Brain. From the Humanities to Neuroscience, and Back Again” (19-20 V 2011), współorganizowana przez PAU, UJ, UPJPII oraz Centrum Kopernika. Honorowym gościem konferencji był profesor Joseph LeDoux.

Z początkiem roku akademickiego 2011/12 Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II otworzył specjalność „Filozofia umysłu i kognitywistyka” na studiach magisterskich. Centrum Kopernika objęło ten kierunek swoim patronatem, a członkowie grup badawczych, m.in. profesor Jerzy Vetulani, rozpoczęli na nim pracę dydaktyczną. Studia promowane były m.in. podczas objętych patronatem Centrum Kopernika dyskusji panelowych „Świadomość: duch czy maszyna”, oraz „Umysł: czego nie potrafią jeszcze komputery”.

Wart 2 mln USD projekt „The Limits of Scientific Explanations” został zaakceptowany przez Fundację Templetona, we wrześniu 2011 roku rozpoczęła się jego realizacja. Poza amerykańską organizacją filantropijną projekt wsparł finansowo UPJPII, a obsługę prawną zagwarantowała kancelaria „Gorazda, Świstuń, Wątroba i Wspólnicy, adwokaci i radcowie prawni”. Ogólne cele projektu pokrywały się z głównymi zadaniami wymienionymi w statucie Centrum Kopernika: badaniami, edukacją, popularyzacją i publikowaniem. Intensywną pracą badawczą rozpoczęły trzy grupy: „Physics and Cosmology”, „Mind and Normativity” oraz „Philosophy and Theology”, ich kierownikami zo-

stali odpowiednio: profesor Andrzej Woszczyzna, profesor Jerzy Stelmach oraz profesor Janusz Mączka. Kierownikiem Naukowym całego przedsięwzięcia został Michał Heller, a Kierownikiem Zarządzającym Projektem profesor Bartosz Brożek, wicedyrektor Centrum Kopernika. Projekt wymagał powiększenia administracji, poprzez zatrudnienie osób odpowiedzialnych m.in. za księgowość, Public Relations, sprawy wydawnicze. Jednocześnie ustanowiony został zespół medialny dysponujący własnym sprzętem do nagrań.

Pierwszy obszar badawczy dotyczy granic stosowalności metod matematycznych w fizyce, m.in. w teoriach dotyczących wczesnych faz kosmosu, ery Plancka czy osobliwości. Przedmiotem badań jest możliwość wykorzystania geometrii nieprzemiennej w roli matematycznego narzędzia, umożliwiającego przekraczanie ograniczeń współczesnej fizyki. Prace grupy badawczej „Mind and Normativity” skupiają się na biologicznych podstawach normatywnych funkcji umysłu, m.in. w zakresie badań nad językiem, podejmowania decyzji moralnych czy wpływu środowiska na rozwój funkcji umysłowych, z perspektywy nauk ewolucyjnych oraz neurokognitywnych. W tym kontekście planowane są również badania empiryczne z wykorzystaniem aparatury do obrazowania pracy mózgu. Ograniczenia metody empirycznej zostaną przeanalizowane z punktu widzenia teologii w ramach prac grupy badawczej „Philosophy and Theology”. Rozważania dotyczą roli filozofii w teologii, logicznych uwarunkowań dyskursu teologicznego oraz możliwości stworzenia nowej gałęzi teologii — teologii nauki.

3 października w Warszawie, a 12 grudnia w Krakowie odbyła się prezentacja pierwszego polskiego tłumaczenia dzieła Izaaka Newtona „Matematyczne zasady filozofii przyrody”, wydanej w ramach Copernicus Center Press. Doskonałą okazją do wypromowania tej marki wydawniczej stały się również XV Krakowskie Targi Książki (3-6 XI 2011), na których nie mogło zabraknąć stoiska wydawnictwa Centrum Kopernika. Głównym punktem programu Centrum w ramach targów były dwa spotkania autorskie z Michałem Hellerem, połączone z promocją jego najnowszej książki — „Filozofia przypadku. Kosmiczna fuga z preludium i codą?”. Pierwsze miało miejsce 3 listopada w Księ-

garni Matras na Rynku Głównym w Krakowie, drugie — dzień później w siedzibie targów przy ulicy Centralnej.

W ramach realizacji grantu Centrum Kopernika rozwinęło również działalność popularyzatorską — powstały nowe witryny internetowe: „Filozofia w nauce” (www.filozofiawnauce.pl) oraz „Granice nauki” (www.granicenauki.pl). W serwisie „Filozofia w nauce” znaleźć można m.in. artykuły naukowe i eseje filozoficzne, materiały wideo ze wszystkich wydarzeń organizowanych przez Centrum Kopernika, m.in. nagrania wykładów, seminariów, konferencji naukowych, wywiady ze znanymi naukowcami i filozofami. Szerszej publiczności dedykowany jest serwis „Granice nauki”, prowadzony przy współpracy z portalem Interia.pl. Na łamach tej witryny w czterech kategoriach tematycznych: „Ewolucja”, „Nauka i Religia”, „Umysł”, „Wszechświat”, publikowane są artykuły pracowników i współpracowników Centrum Kopernika, które z różnych perspektyw analizują problem wyjaśniania naukowego. Dzięki udostępnianiu ich portalowi Interia.pl każdy z artykułów czytany jest przez dziesiątki tysięcy internautów. Obecnie finalizowane są również prace nad stroną projektu „The Limits of Scientific Explanations” oraz witryną i księgarnią internetową Copernicus Center Press.

Oficjalna prezentacja nowych serwisów internetowych odbyła się podczas uroczystości z okazji 75-tych urodzin Michała Hellera. 22 października w budynku UPJPII przy ul. Kanoniczej ku czci Szanownego Jubilata zorganizowano sympozjum, w którym wzięli udział najbliżsi przyjaciele i współpracownicy dyrektora Centrum Kopernika. Nie mogło zabraknąć referatów nawiązujących do filozoficznych koncepcji jubilata, a specjalnym prezentem urodzinowym stały się dedykowane Michałowi Hellerowi, przygotowywane w tajemnicy, prace zbiorowe *Philosophy In Science. Methods and Applications* oraz *Oblicza racjonalności. Wokół myśli Michała Hellera*. Obydwie prace ukazały się nakładem Copernicus Center Press.

Pod koniec 2011 i na początku 2012 roku również doszło do pierwszych wydarzeń naukowych zaplanowanych w projekcie „Granice wyjaśniania naukowego” — międzynarodowych seminariów „Language - Logic - Theology”, „The Many Faces of Normativity” oraz „Philoso-

phy in Science”. Ogłoszony i rozstrzygnięty został konkurs na stypendia dla doktorantów i doktorów, powstał także program dwujęzycznych studiów magisterskich *Philosophy in Science — Filozofia w nauce* oraz studiów podyplomowych z zakresu problematyki *Nauki i religii*. Studia rozpoczną działalność z początkiem roku akademickiego 2012/13 na Wydziale Filozoficznym UPJPII.

W opisie historii Centrum Kopernika nie można nie wspomnieć o profesorze Adamie Walanusie, naukowcu i pasjonacie fotografii, który na setkach zdjęć udokumentował wszystkie wydarzenia organizowane lub obejmowane patronatem przez Centrum i zawsze udostępniał swoje prace na potrzeby CK lub mediów. Niezwykłą galerię fotografii można znaleźć na jego stronie internetowej: www.adamwalanus.pl.

Grant Fundacji Templetona bez wątpienia zintensyfikował działalność Centrum Kopernika i pozwolił na dynamiczny rozwój ośrodka. Nie sposób nie doceniać postępu, jaki dokonał się w tej instytucji się za sprawą dziesiątek osób zaangażowanych w pracę badawczą i administracyjną Centrum. W ciągu zaledwie kilku lat, ale na bazie doświadczeń osób związanych z OBI, w duchu krakowskiej tradycji filozoficznej, dzięki pasji i pomysłom Michała Hellera oraz jego wiernych współpracowników, wyrosła prężnie rozwijająca się jednostka naukowa i ośrodek myśli filozoficznej. Dużą dozę optymizmu na przyszłość gwarantuje powszechnie panujące przekonanie, że tak naprawdę to dopiero początek.

SUMMARY

THE HISTORY OF THE COPERNICUS CENTER FOR INTERDISCIPLINARY STUDIES

This paper deals with the history of the Copernicus Center for Interdisciplinary Studies in Krakow. The Center was officially opened in 2008 but its origins are to be found in over thirty years of the work of a group of researchers associated with the Center for Interdisciplinary Studies (OBI). In the first part of the article, the main episodes of the centre's history are described whereas, in the second part, present activity and plans for future are outlined.